

čtenářské aktivity v předškolním věku², podobným způsobem byl sestrojen index počáteční počtářské aktivity v předškolním věku³. Na základě odpovědí rodičů testovaných žáků vznikly také další dva indexy, které vyjadřují, do jaké míry děti při nástupu do školy zvládaly určité čtenářské a početní dovednosti: zvládání počátečních čtenářských úkolů při nástupu do školy⁴ a zvládání počátečních početních úkolů při nástupu do školy⁵. Poslední vybraný index šikana ve škole⁶ vznikl na základě odpovědí žáků a vyjadřuje, jak často se žáci ve škole setkávají s negativními jevy.

Vedle škály byly pro každý ukazatel definovány na základě dosaženého skóru tři kategorie, do kterých je populace žáků rozdělena. Jaké jsou rozdíly mezi skupinami žáků podle počtu předmětů, ve kterých dosáhli vysoké úrovně, je zachyceno právě pomocí těchto kategorií uvedených indexů v tabulce 2.1. Z tabulky je patrné, jaké kategorie byly pro jednotlivé ukazatele vytvořeny.

Faktor	Žáci ve vysoké a velmi vysoké úrovni (%)					
	v žádném předmětu			ve všech 3 předmětech		
	mnoho	nějaké	málo	mnoho	nějaké	málo
Domácí zdroje pro učení	6	92	2	35	65	0
	často	občas	téměř nikdy	často	občas	téměř nikdy
Počáteční čtenářské aktivity v předškolním věku	34	65	1	47	53	0
Počáteční počtářské aktivity v předškolním věku	73	27	0	78	22	0
	velmi dobře	poměrně dobře	ne moc dobře	velmi dobře	poměrně dobře	ne moc dobře
Zvládání počátečních čtenářských úkolů při nástupu do školy	13	45	42	30	39	32
Zvládání počátečních početních úkolů při nástupu do školy	10	87	2	36	64	1
	téměř nikdy	měsíčně	týdně	téměř nikdy	měsíčně	týdně
Šikana ve škole	40	32	28	52	35	13

Tab. 2.1 Charakteristiky skupin žáků podle počtu předmětů s nadprůměrným výsledkem

Nezabýváme se rozbohem všech čtyř skupin žáků, ale zaměříme se pouze na dvě z nich – žáci nedosáhli vysoké úrovně v žádném předmětu a žáci dosáhli vysoké úrovně ve všech třech předmětech. Co je pro obě skupiny žáků charakteristické a v čem se odlišují, je stručně shrnuto v následujícím přehledu.

- ² Rodiče uváděli, jak často doma s dítětem četli knihy; vyprávěli mu příběhy; zpívali písničky; hráli si s hračkami s písmeny; povídali si o tom, co dělali; povídali si o tom, co četli; hráli si s písmeny a se slovy; psali písmena a slova; četli nahlas, co je napsáno na cedulích.
- ³ Rodiče uváděli, jak často s dítětem v předškolním věku říkali nebo zpívali rozpočítadla; hráli si s hračkami s čísly; počítali různé věci; hráli hry s tvary; hráli si s kostkami nebo stavebnicemi; hráli stolní nebo karetní hry.
- ⁴ Rodiče uváděli, jak dobře jejich dítě dokázalo rozpoznat většinu písmen; přečíst některá slova; přečíst věty; napsat písmena nebo napsat některá slova.
- ⁵ Rodiče uváděli, do kolika jejich dítě dokázalo napočítat samostatně; kolik různých tvarů rozpoznalo; kolik čísel od 1 do 10 poznalo a kolik jich dokázalo napsat; zda zvládalo jednoduché sčítání a odčítání.
- ⁶ Žáci uváděli, jak často se jim někdo vysmíval nebo jim nadával; jak často si s nimi spolužáci nechtěli hrát či povídat; jak často o nich někdo šířil lži; jak často jim někdo něco ukradl; jak často je někdo uhodil nebo zranil; jak často je spolužáci nutili dělat něco, co nechtěli.